De jaarlijkse statistieken van de hoven en de rechtbanken

Gegevens 2013

Anvers	1902	1 248	199	49 8	1159
Anvers II	666	16 158	137	21	14 854
Anvers III	815	3 315	279	36 7	1140
Anvers IV	1723	5 290	290 0	15	2033
Anvers V	1296	3 305	305 0	12	1616
Anvers VI	1702	2 196	152 44	15	8795
Anvers VII	2611	3 123	114 9	8	2745
Anvers VIII	615 6	278	18692	1 90	785
Anvers IX	926	1 281	26516	4121	458
Anvers X	944 0	305	263	42	6 1255
Anvers XI	630 3	127	127	08	768
Anvers XII	1216	1 350	327	237	1574
Boom	883	5 235	235	09	1132
Brasschaat	981	3 164	122	42	1159
Kapellen	507	4 154	130	24 6	671
Kontich	497	3 173	116	667	896
Schilde	1111	10 128	112	6 12	3254
Zandhoven	763	3 213	3120	987	965
Arr. judic. Anvers	1878	7240	3452	591	1515
Heist-op-den-Berg	913	5 150	126	24 0	1068
Lierre	1969	1 243	157	869	2222
Malines	2966	10 36	2917	163	3593
Turnhout	731	4 197	1554	894	7896
Arr. judic. Malines	6579	20957	729	228	3375
Arendonk	2233	3 138	1063	9238	923
Geel	885	0 152	11042	61043	610

> Rechtbanken van eerste aanleg
Jeugdgriffies

Federale overheidsdienst
Justitie

.be

Met dank aan het personeel van de Rechtbanken van eerste aanleg (jeugdgriffie) en de stafdienst ICT (FOD Justitie).

Het gebruik van de inhoud van deze publicatie als toelichting of bewijsvoering in een artikel of een boek is toegestaan, mits de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting (VBSW)
Waterloolaan 70
1000 Brussel
Tel. 02/557.46.03
Fax 02/557.46.21
Email : stat@just.fgov.be
Website : http://www.just.fgov.be, onder de sectie 'Statistieken'
http://vbsw-bpsm.just.fgov.be

Rechtbanken van eerste aanleg – Jeugdgriffie Burgerlijke zaken

Inleiding

Op 1 september 2008 werden de medewerkers en de bevoegdheden van de vroegere Afdeling Statistieken van de FOD Justitie overgenomen door het Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting (VBSW). Het VBSW werd opgericht in het kader van het Protocol "project werklastmeting bij hoven en rechtbanken" dat op 4 juni 2008 werd ondertekend door de minister van Justitie, vertegenwoordigers van de FOD Justitie en vertegenwoordigers van de magistratuur (zetel).[1] Zoals vorig jaar staat het VBSW in voor het aanmaken van de activiteitenstatistieken van de hoven en rechtbanken (zetel).

Van een moderne justitie mag verwacht worden dat zij op een transparante manier communiceert over haar activiteiten. Het Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting wil in dit kader een bijdrage leveren door het publiceren van toegankelijke activiteitenstatistieken, die aan alle geïnteresseerden moeten toelaten zich een duidelijk beeld te vormen over de activiteiten van de verschillende rechtscolleges.

De cijfergegevens in deze publicatie worden waar nodig toegelicht en beschreven in de rubriekbespreking, die de leidraad vormt voor het interpreteren van de cijfers voor het kalenderjaar 2013 (1 januari 2013 tot en met 31 december 2013). In de statistische publicatiebladen treft u telkens horizontaal de rubrieken aan en verticaal de rechtbanken van eerste aanleg, jeugdgriffie. De in het cursief aangeduide cijfergegevens werden door de rechtbanken van eerste aanleg manueel gecorrigeerd.

Meer informatie over de gehanteerde gerechtelijke begrippen, de bronnen inzake gerechtelijke en aanverwante statistieken, de bevolkingscijfers per gerechtelijk arrondissement en de indeling van de gemeenten volgens de gerechtelijke en administratieve arrondissementen kan u terugvinden in enkele bijlagen, die u kunt raadplegen via de website van de FOD Justitie[2] .

De activiteitenstatistieken van de rechtbanken van eerste aanleg worden, zoals de activiteitenstatistieken van de politieparketten, sinds 2000 gepubliceerd. De activiteitenstatistieken van de vredegerechten, de rechtbanken van koophandel en de politierechtbanken worden gepubliceerd sinds 1998. Voor de hoven van beroep zijn - wat de burgerlijke zaken betreft - statistieken beschikbaar sedert 1999, evenals voor de notariaten. Voor de hoven van beroep, correctionele zaken, zijn de statistieken beschikbaar vanaf 2008. Al deze publicaties kaderen in de reeks *'De jaarlijkse statistieken van de hoven en de rechtbanken'*. Sinds 2002 staat het College van Procureurs-generaal in voor de publicatie van de cijfergegevens over de activiteiten van het openbaar ministerie[3].

---

[1] Voor meer informatie over het VBSW en het Project werklastmeting bij hoven en rechtbanken kunt u terecht op de website van het VBSW: http://vbsw-bpsm.just.fgov.be

[2] http://www.just.fgov.be, sectie 'Statistieken', klik op de link 'Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting'.

[3] De publicatie *'Jaarstatistiek van het Openbaar Ministerie'* kan u raadplegen via de website van de FOD Justitie (http://www.just.fgov.be, sectie 'Statistieken', link 'College van Procureurs-generaal').

In *'Kerncijfers van de gerechtelijke activiteit'* vindt u voor alle rechtscolleges het aantal hangende, nieuwe en behandelde zaken per jaar, sinds 2000. De brochure *'Justitie in cijfers'* bevat relevante cijfergegevens over de FOD Justitie, de rechtbanken en de hoven, de gevangenissen, de Justitiehuizen, de veroordelingen, ….

Al deze publicaties en de brochure Justitie in cijfers kunt u terugvinden op de website van de FOD Justitie (http://www.just.fgov.be, sectie 'Statistieken', klik op de link 'Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting') of via de website van het Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting (http://vbsw-bpsm.just.fgov.be klik op 'statistieken'.)

Voor gerechtelijke activiteitenstatistieken en aanverwante statistische gegevens kan u ook bij andere instanties terecht. Het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) stond tot 1998 in voor de inzameling en publicatie van de gerechtelijke statistieken[4]. De Vlaamse en Franse gemeenschappen publiceren onder meer informatie over maatregelen genomen ten aanzien van minderjarigen[5]. De Dienst Strafrechtelijk Beleid van de minister van Justitie staat in voor de publicatie van statistische gegevens over veroordelingen, opschortingen en interneringen[6]. Ook buiten België worden statistische gegevens over gerechtelijke thema's gepubliceerd[7].

Voor het burgerlijk jaar 2013 werden de gegevens voor de gerechtelijke activiteitenstatistieken van de jeugdgriffies elektronisch ingezameld door het VBSW. Het opmaken van deze statistieken werd mogelijk gemaakt dankzij de gewaardeerde medewerking van de andere betrokken actoren, zoals de griffies, de systeembeheerders en de stafdienst ICT (FOD Justitie).

Niettemin kent de huidige inzamelprocedure zijn beperkingen. Voor de jeugdrechtbanken zijn slechts een beperkt aantal cijfergegevens voorhanden en hun betrouwbaarheid is, omwille van verschillende redenen, niet gegarandeerd. In 2004 is het VBSW met een project gestart waarbij, voor een optimaal resultaat, zowel de actoren uit het werkveld, het NICC en de dienst ICT worden betrokken en dit via de Applicatie Project werkgroepen (APG's). Het doel van dit project is de betrouwbaarheid van de statistieken, die ingezameld worden via de webapplicatie van de jeugdrechtbanken, te verbeteren. Dit zal op lange termijn in een uitgebreidere, goed gedocumenteerde, gebruiksvriendelijke en betrouwbare statistiek resulteren.

Vanaf 2015 zal de publicatie, door de oprichting van de familierechtbank, geen gegevens meer bevatting van het burgerlijk luik. Het VBSW zal, met de steun van het NICC, een project opstarten rond de protectionele statistieken om zo de beschikbare gegevens te analyseren en eventueel een eerste publicatie van bepaalde gegevens te kunnen realiseren.

---

[4] Recentste en laatste jaargang gepubliceerd door het NIS betrof het statistische jaar 1996. Nationaal Instituut voor de Statistiek, *Gerechtelijke Statistieken. Bedrijvigheid van hoven en rechtbanken. Jaar 1996*, Brussel, 1999, 129 p. Website: http://www.statbel.fgov.be.

[5] Zie onder andere: Vlaamse Gemeenschap, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, afdeling Bijzondere Jeugdbijstand. Website: http://www.vlaanderen.be. En: Direction générale de l'aide à la jeunesse, Ministère de la Communauté Française. Website: http://www.cfwb.be.

[6] Dienst Strafrechtelijk Beleid, Statistisch Steunpunt, *Statistische gegevens inzake veroordelingen, opschortingen, interneringen*. Http://www.just.fgov.be.

[7] Raadpleeg daaromtrent de bijlage *'Bronnen inzake gerechtelijke en aanverwante statistieken'* op de website van de FOD Justitie (http://www.just.fgov.be, sectie 'Statistieken', klik op de link 'Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting').

Voor de jaren 2013 en 2014 zal het, wegens de inrichting van de familierechtbank, niet mogelijk zijn om de gegevens van bepaalde griffies te verzamelen: op basis van lokale initiatieven hebben bepaalde rechtbanken reeds hun (burgerlijke) jeugdzaken in de applicatie gecodeerd die in de toekomst zal gebruikt worden voor de familiedossiers. Het is dus niet mogelijk om zulke activiteiten terug te vinden. Om die reden zijn de cijfers van de jeugdrechtbank van Brussel weggelaten uit de publicatie. De codering van dit type dossiers in één applicatie - vanaf september 2014 - zal meer betrouwbare statistieken genereren vanaf 2015.

In de rubriekbespreking van deze publicatie werd telkens rekening gehouden met de wetgeving in de versie zoals deze van toepassing was tijdens het jaar 2013.

Heeft u nog vragen? Aarzel dan niet om contact op te nemen met de volgende dienst:

Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting
Waterloolaan 70
1000 Brussel
Tel. 02/557.46.03
Fax 02/557.46.21
Email : stat@just.fgov.be

Versie 2014.

Rubriekbespreking

In dit hoofdstuk komen de activiteiten van de griffies in jeugdzaken (bij de rechtbanken van eerste aanleg) aan bod. Gezien de vastgestelde lacunes op het vlak van beschikbare cijfergegevens inzake *protectionele zaken* - betreffende minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd (MOF) en minderjarigen in een problematische opvoedingssituatie (POS) - bij de jeugdrechtbanken, is het *Departement Criminologie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie* sinds 2002 belast met een onderzoeksproject dat een wetenschappelijke bijdrage wil leveren aan de *productie* van betrouwbare, geldige en bruikbare cijfergegevens in functie van het strafrechtelijk beleid. Op de website van de FOD Justitie[8] vindt u een voorstelling van het betreffende project, waarin onder meer ingegaan wordt op de oorzaken van de onbetrouwbaarheid van de beschikbare cijfergegevens en waarin ook voorstellen tot verbetering aangereikt worden.

Op basis van de tussentijdse conclusies van dit onderzoeksproject werd door de FOD Justitie (Vroegere Cel Statistieken) en het Departement Criminologie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie besloten de gepubliceerde statistieken inzake protectionele zaken te verwijderen van de website van de FOD Justitie. Gezien de onbetrouwbaarheid van deze statistieken worden deze vanaf heden door de FOD Justitie niet meer gebruikt voor beleidsanalyses en ook niet meer geleverd aan interne en externe klanten.

Onderstaand vindt u omtrent de burgerrechterlijke zaken een uitgebreide beschrijving van de inhoud van de gepubliceerde rubrieken en de daaromtrent in 2013 gehanteerde telwijzen. Opgelet, niet alle statistische gegevens kwamen tot stand op basis van een bevraging van data opgeslagen in een uniform nationaal informaticaprogramma. Bepaalde gegevens zijn daarentegen het resultaat van manuele tellingen uitgevoerd door de griffies bij de jeugdrechtbanken. Uiteraard beïnvloedt deze werkwijze de betrouwbaarheid (kwaliteit) en kwantiteit van de gepubliceerde gegevens. Wij raden u dan ook aan de statistische gegevens met enige terughoudendheid te hanteren en onderstaande rubriekbespreking aandachtig te lezen.

Burgerrechtelijke zaken.

Het aantal zaken werd geteld *per zaak* en niet per minderjarige.

- *Nieuwe burgerrechtelijke zaken ingeleid vanaf 1 januari 2013*
Betreft alle burgerrechterlijke zaken die vanaf 1 januari 2013 werden ingeleid[9], met uitzondering van de kinderbijslagen[10].

> Toekenning gezamenlijk of exclusief ouderlijk gezag, eventueel gekoppeld aan een omgangsregeling
> Artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat indien de ouders niet samenleven en bij gebrek aan overeenstemming of wanneer deze overeenstemming strijdig lijkt met het belang van het kind, de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag uitsluitend kan opdragen aan één van beide ouders. Hij kan eveneens bepalen welke beslissingen met betrekking

[8] Http://www.just.fgov.be , onder de sectie 'Statistieken', klik op de link 'Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting'. De voorstelling van het project bevindt zich onder andere in de rubriek 'Jeugdparket'. Meer informatie treft u ook aan op de website van NICC www.incc.fgov.be (Departement Criminologie/onderzoeksprogramma/jeugdbescherming/*onderzoek betreffende de productie en wetenschappelijke exploitatie van statistische gegevens inzake jeugdbescherming).*

[9] Onder 'ingeleid' verstaat men elke zaak die op de rol werd ingeschreven ongeacht of zij al dan niet reeds werd vastgesteld.

[10] Zaken in verband met kinderbijslag werden opgenomen in de rubriek *'Bestemming van het voorbehouden derde gedeelte van de kinderbijslag'.*

tot de opvoeding alleen met instemming van beide ouders kunnen worden genomen. Daarenboven bepaalt de bevoegde rechter de wijze waarop de ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, persoonlijk contact met het kind onderhoudt.
Nieuw sinds 14 september 2006 is dat in geval van gezamenlijk ouderlijk gezag en bij gebrek aan akkoord, de rechtbank op vraag van minstens één van de ouders bij voorrang de mogelijkheid onderzoekt om de huisvesting van het kind op een gelijke manier tussen de ouders te verdelen. Ingeval de rechtbank echter van oordeel is dat de gelijk verdeelde huisvesting niet de meest passende oplossing is, kan zij evenwel beslissen om een ongelijk verdeeld verblijf vast te leggen. De rechtbank oordeelt in ieder geval rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak en het belang van de kinderen en de ouders. (Artikel 374, § 2, van het Burgerlijk Wetboek).

Recht op persoonlijk contact met de ouders
Artikel 374 § 1, alinea 4, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat persoonlijk contact enkel om bijzonder ernstige redenen kan worden geweigerd. De ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, behoudt het recht om toezicht te houden op de opvoeding van het kind. Hij kan bij de andere ouder of bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen en zich in het belang van het kind tot de jeugdrechtbank wenden.

Opvang door derden
De materiële omgangsregeling van een kind kan aan een derde overgedragen worden zonder dat hij nochtans het ouderlijk gezag op laatstgenoemde kan uitoefenen.

Omgangsregeling grootouders
Artikel 375bis van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de grootouders het recht hebben persoonlijk contact met het kind te onderhouden. Datzelfde recht kan aan ieder ander persoon worden toegekend, indien hij aantoont dat hij met het kind een bijzondere affectieve band heeft.

Adoptie
De adoptieprocedure in de Belgische wetgeving werd aangepast aan het Verdrag betreffende de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, gedaan te 's Gravenhage op 29 mei 1993. Dit Verdrag heeft tot doel de ontvoering, de verkoop en de handel van kinderen te voorkomen door middel van strikte adoptie voorwaarden en internationale medewerking. De hervorming is op 1 september 2005 in werking getreden.

In België is er de mogelijkheid tot gewone of tot volle adoptie van een kind.

De volle adoptie breekt op een definitieve wijze de band tussen het kind en zijn biologische familie. Het geadopteerde kind wordt gelijkgesteld met een biologisch kind van de adoptant(en). De volle adoptie is onherroepelijk, hetgeen wil zeggen dat het onmogelijk is de adoptie ongedaan te maken.

De gewone adoptie behoudt de band met de ouders van oorsprong. De gewone adoptie kan herroepen worden om zeer gewichtige redenen. Het kan verzocht worden door de adoptant, de adoptanten of een van hen, de geadopteerde of door de procureur des Konings. In dit geval kunnen de vader en de moeder of een van hen ook vragen om het kind opnieuw onder hun ouderlijk gezag te plaatsen. (art. 354.1 et 354.2 Burgerlijk Wetboek).

Indien alle voorwaarden voor de totstandkoming van een volle adoptie zijn vervuld, kunnen de adoptanten de jeugdrechtbank verzoeken de gewone adoptie in een volle adoptie om te zetten. (art. 347.3 Burgerlijk Wetboek).

De adoptie is intern of internationaal. De interne adoptie betekent dat de geadopteerde en de adoptant in België verblijven. De adoptie is internationaal wanneer de geadopteerde of de adoptant niet in België verblijven.

De oude artikelen 349 en 350 van het Burgerlijk Wetboek betroffen het homologeren door de jeugdrechter van de adoptieakte. Ingeval de weigering van toestemming, vereist onder oud artikel 348 van het Burgerlijk Wetboek, onverantwoord werd geacht door de jeugdrechtbank, kon de rechtbank de adoptie uitspreken op basis van vorig artikel 353 van het Burgerlijk Wetboek.

Op basis van de nieuwe wetgeving moeten de personen die een kind wensen te adopteren een voorbereiding op de adoptie volgen die door de bevoegde gemeenschap wordt verstrekt. Deze voorbereiding bevat meer bepaald informatie over de stappen in de procedure, de juridische en andere gevolgen van de adoptie, en de mogelijkheid en het nut van nazorg na de adoptie. Op het einde van de voorbereiding ontvangen de kandidaten voor de adoptie het bewijs van voorbereiding. Vervolgens beoordeelt de jeugdrechtbank de geschiktheid om een adoptie aan te gaan op grond van een door haar te bevelen maatschappelijk onderzoek. Dat wordt uitgevoerd door de centrale autoriteit van de gemeenschap. (Art. 346.1 et 346.2 Burgelijk Wetboek).

<u>Ontvoogding</u>
Volgens artikel 477 van het Burgerlijk Wetboek, kan de jeugdrechtbank de minderjarige, die de volle leeftijd van 15 jaar heeft bereikt, ontvoogden op verzoek van de ouders of wanneer deze het niet eens zijn, op verzoek van één van beide ouders.

<u>Pleegvoogdij</u>
Artikel 475ter van het Burgerlijk Wetboek betreft de bekrachtiging door de jeugdrechtbank van de overeenkomst waarbij de pleegvoogdij tot stand komt.

<u>Toestemming huwelijk</u>
Artikel 145 van het Burgerlijk Wetboek betreft de opheffing door de jeugdrechtbank van het verbod tot het aangaan van een huwelijk vóór de leeftijd van achttien jaar is bereikt, om gewichtige redenen. Artikel 148 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat zonder de toestemming van zijn ouders een minderjarige geen huwelijk mag aangaan. Indien de ouders weigeren toe te stemmen en de rechtbank deze weigering een misbruik acht, kan de rechtbank toestemming tot het huwelijk verlenen. Ingeval één van de ouders zijn toestemming weigert te geven, kan de rechtbank toestemming verlenen indien de weigering niet gegrond wordt geacht.

Artikel 37 van het Decreet van 4 mars 1991 van het Franse Gemeenschap
De jeugdrechtbank beslist over de betwistingen betreffende de toekenning, de weigering van toekenning of de nadere regels voor de toepassing van een individuele maatregel tot hulpverlening.

Bekrachtiging/homologatie akkoord
Betreft artikel 38 van het Decreet van 4 mars 1991 van het Franse Gemeenschap. De homologatie door de jeugdrechtbank van de overeengekomen maatregel maakt een einde aan de gevolgen van de rechterlijke beslissing. Zodra de homologatie is doorgevoerd, kan de nieuwe maatregel die de toestemming van de partijen heeft gekregen, door de adviseur worden toegepast. De rechtbank kan alleen de homologatie weigeren indien de overeengekomen maatregel strijdig is met de openbare orde.

Overige
Ondermeer schoolkeuze, keuze van godsdienst, afgifte van kledij[11], etc. zijn hieronder begrepen.

- Gevonniste zaken
Betreft het aantal burgerrechterlijke zaken waarin een eindvonnis werd uitgesproken in 2013 (opgedeeld volgens aard van de zaak en naargelang de periode waarin de zaak werd ingeleid, namelijk voor of vanaf 1 januari 2013).

- Tussenvonnissen
Tussenvonnissen of 'vonnissen alvorens recht te doen' zijn geen beslissingen uitgesproken over de grond van de zaak. Ze zijn uitgesproken door de rechter tijdens een procedure. Aangezien een tussenvonnis de rechtsmacht van de rechter niet uitput, kunnen er in één zaak meerdere tussenvonnissen worden genomen.

Deze rubriek betreft het aantal tussenvonnissen die werden uitgesproken in burgerrechterlijke zaken in 2013. Het verwijst naar het aantal tussenvonnissen geveld in het kader van heropening der debatten, deskundigenaanstelling, deskundigenverschijning, deskundigenvervanging, medisch - psychologisch of sociaal onderzoek, sociaal onderzoek, sociale informatie door politie, schriftonderzoek, valsheidsprocedure, (tegen)getuigenverhoor, overlegging van stukken, persoonlijke verschijning, plaatsopneming, voorlopige tenuitvoerlegging, gedingbeslissende eed, ambtshalve opgelegde eed, rogatoire opdracht. Dagbepalingen en toebedeling van een zaak vallen niet onder deze rubriek.

- Wijze beëindiging
Betreft de wijze waarop een einde werd gemaakt aan burgerrechterlijke zaken in 2013.

Eindvonnis (Over grond van de zaak)
Betreft het aantal eindvonnissen waarbij de rechter zich in 2013 uitsprak over de grond van de burgerrechterlijke zaken.

Doorhalingen
'Doorhalingen' verwijst naar artikel 730, §1 van het Gerechtelijk Wetboek inzake het doorhalen van de zaak op de algemene rol op basis van instemming van de partijen. Zowel doorhalingen op basis van een vonnis als diegene geacteerd op het zittingsblad, werden opgenomen.

[11] Bijvoorbeeld nieuwe burgerrechtelijke zaak omtrent de kledij van de minderjarige in geval van co-ouderschap.

Verbeterend vonnis
Betreft de verbeterende vonnissen (artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek) op burgerlijk vlak. Verschrijvingen of misrekeningen die in een door de rechter gewezen beslissing voorkomen, kunnen door hem verbeterd worden, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen.

Verzending dossier
Betreft het aantal eindvonnissen aan de hand waarvan de burgerrechtelijke zaak werd verzonden aan een andere rechtsmacht/rechtsgebied.

Voeging
*Zaken
Betreft het aantal burgerrechterlijke zaken die in 2013 werden samengevoegd.
*Vonnissen
Betreft het aantal vonnissen aan de hand waarvan in 2013 burgerrechterlijke zaken werden samengevoegd.

Beschikking Voorzitter
Betreft het aantal beschikkingen uitgesproken in 2013 door de voorzitter van de jeugdrechtbank in burgerrechterlijke zaken.

Weglatingen
Artikel 730, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek behandelt zaken die sinds meer dan 3 jaar op de rol zijn ingeschreven en waarvan de debatten geen aanvang hebben genomen of die sinds meer dan 3 jaar niet zijn voortgezet ambtshalve kunnen weggelaten worden. Deze rubriek betreft met andere woorden het aantal burgerrechterlijke zaken die in 2013 beëindigd werden op basis van een vonnis 'weglating'.

Verbroken door Cassatie
Betreft het aantal burgerrechtelijke zaken waarbij het eindvonnis werd verbroken door het hof van Cassatie in 2013.

Hervormd door Hof van beroep
Betreft het aantal burgerrechtelijke zaken waarbij het eindvonnis werd hervormd door het hof van beroep in 2013.

Overige
Betreft vonnissen in 2013, die een einde maken aan de zaak en die niet vallen onder voorgaande categorieën.

Schema statistische parameters Jeugdgriffie. Jaar 2013.

(De statistische parameters zijn niet enkel op de nieuwe zaken berekend. Zij tellen het aantal handelingen tussen 1 januari en 31 december 2013, onafhankelijk of de zaak in 2013 nieuw was of niet).

BURGERRECHTELIJK

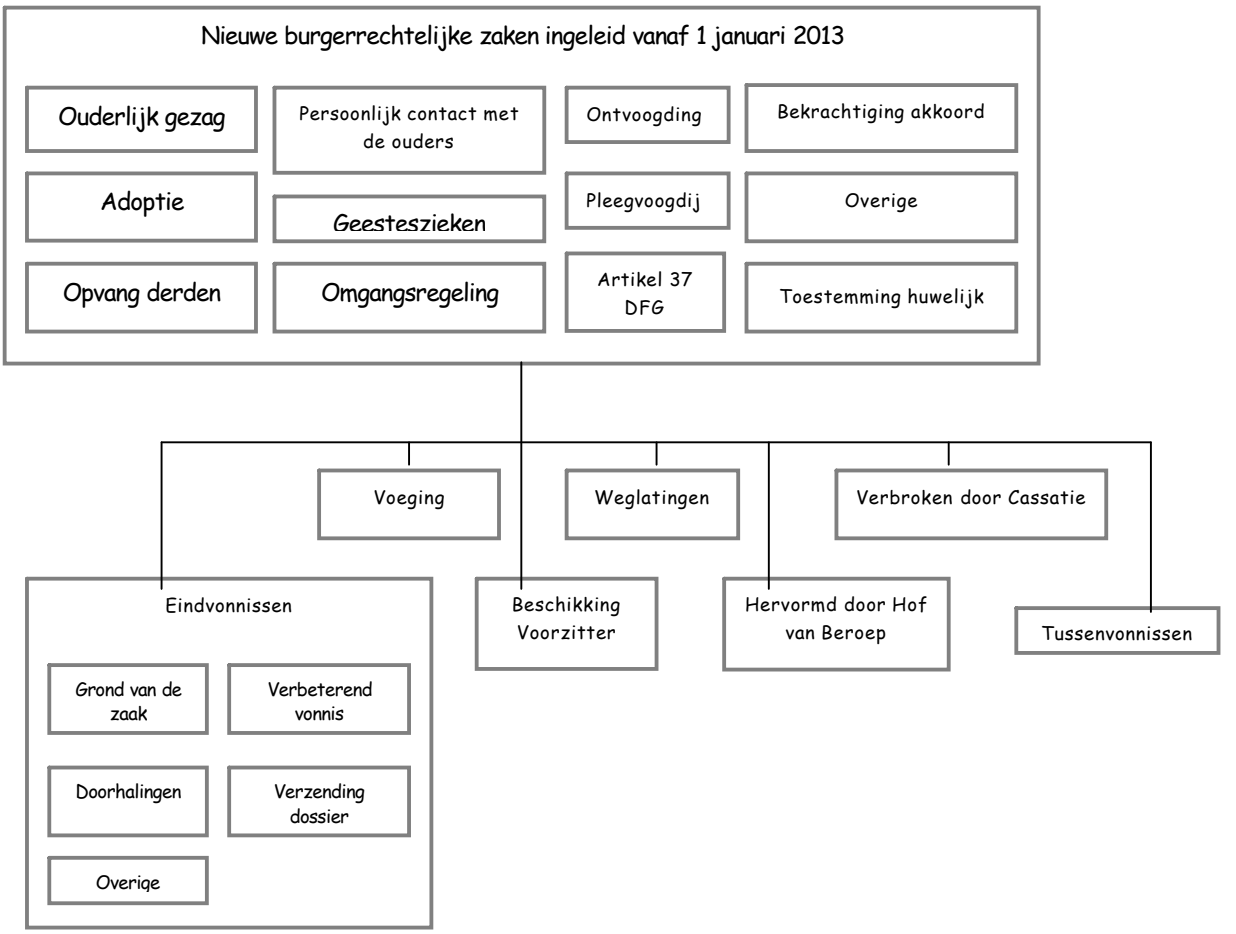

Burgerrechtelijk	Nieuwe burgerrechtelijke zaken												
	Totaal	Toekenning gezamenlijk of exclusief ouderlijk gezag, eventueel gekoppeld aan een omgangsregeling	Recht op persoonlijk contact met ouders	Opvang door derden	Omgangs-regeling groot-ouders	Adoptie	Ontvoog-ding	Pleeg-voogdij	Toe-stemming huwelijk	Geestes-zieken	Art. 37 Decreet Franse Gemeenschap	Bekrach-tiging akkoord	Overige
RESSORT ANTWERPEN													
ANTWERPEN	1214	879	126	0	37	116	0	5	1	11	nvt	nvt	39
MECHELEN	408	226	91	2	18	47	0	0	1	5	nvt	nvt	18
TURNHOUT	545	401	22	0	28	56	0	0	0	11	nvt	nvt	27
HASSELT	498	351	80	0	5	40	0	0	1	19	nvt	nvt	2
TONGEREN	419	323	23	0	26	32	0	0	0	10	nvt	nvt	5
Totaal	**3084**	**2180**	**342**	**2**	**114**	**291**	**0**	**5**	**3**	**56**	**0**	**0**	**91**
RESSORT BRUSSEL													
BRUSSEL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nvt	nvt	-
LEUVEN	*454*	336	17	0	18	60	0	1	1	14	nvt	nvt	7
NIJVEL	821	659	15	0	19	64	5	0	1	7	-	-	25
Totaal	**1275**	**995**	**32**	**0**	**37**	**124**	**5**	**1**	**2**	**21**	**0**	**0**	**32**
RESSORT GENT													
DENDERMONDE	880	746	1	0	42	77	0	1	0	9	nvt	nvt	4
GENT	773	567	79	0	23	79	0	3	0	20	nvt	nvt	2
OUDENAARDE	269	205	13	0	12	30	0	0	1	4	nvt	nvt	4
BRUGGE	*740*	387	168	0	26	21	0	1	1	9	nvt	nvt	39
IEPER	199	178	5	0	5	6	0	1	0	1	nvt	nvt	3
KORTRIJK	538	359	100	0	19	41	0	1	0	6	nvt	nvt	12
VEURNE	*169*	*113*	*17*	*0*	*6*	*20*	*0*	*0*	*0*	*6*	nvt	nvt	*21*
Totaal	**3568**	**2555**	**383**	**0**	**133**	**274**	**0**	**7**	**2**	**55**	**0**	**0**	**85**
RESSORT LUIK													
EUPEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
HOEI	342	302	0	5	14	9	2	2	0	0	5	0	0
LUIK	1720	1467	37	24	44	56	2	2	0	13	27	42	6
VERVIERS	403	356	4	2	4	11	0	0	1	4	12	0	9
AARLEN	*166*	*134*	*0*	*0*	*3*	*18*	1	0	0	*7*	*1*	0	*6*
MARCHE - EN - F.	191	144	6	0	0	8	0	0	0	0	14	10	9
NEUFCHATEAU	217	13	167	0	4	12	0	1	0	3	3	10	4
DINANT	331	270	27	0	0	16	0	0	0	4	6	8	*0*
NAMEN	593	515	18	0	2	42	0	0	0	2	11	0	3
Totaal	**3963**	**3201**	**259**	**31**	**71**	**172**	**5**	**5**	**1**	**33**	**79**	**70**	**37**
RESSORT BERGEN													
CHARLEROI	1562	1274	32	2	88	43	4	0	2	5	29	71	12
BERGEN	979	797	73	4	47	*23*	0	0	1	10	*12*	0	12
DOORNIK	843	739	20	1	19	28	1	4	1	8	15	0	7
Totaal	**3384**	**2810**	**125**	**7**	**154**	**94**	**5**	**4**	**4**	**23**	**56**	**71**	**31**
HET RIJK	**15274**	**11741**	**1141**	**40**	**509**	**955**	**15**	**22**	**12**	**188**	**135**	**141**	**276**

Burgerrechterlijk	Gevonniste zaken (totaal)												
	Totaal	Toekenning gezamenlijk of exclusief ouderlijk gezag, eventueel gekoppeld aan een omgangsregeling	Recht op persoonlijk contact met ouders	Opvang door derden	Omgangs-regeling groot-ouders	Adoptie	Ontvoog-ding	Pleeg-voog-dij	Toe-stemming huwelijk	Geestes-zieken	Art. 37 Decreet Franse Gemeenschap	Bekrach-tiging akkoord	Overige
RESSORT ANTWERPEN													
ANTWERPEN	1652	1308	110	0	41	142	0	1	1	11	nvt	nvt	57
MECHELEN	*753*	483	162	4	21	51	0	1	1	5	nvt	nvt	32
TURNHOUT	763	584	43	0	44	62	0	0	0	14	nvt	nvt	19
HASSELT	848	642	108	0	29	46	0	1	1	13	nvt	nvt	8
TONGEREN	605	465	60	0	22	41	0	0	0	10	nvt	nvt	8
Totaal	**4621**	**3482**	**483**	**4**	**157**	**342**	**0**	**3**	**3**	**53**	**0**	**0**	**124**
RESSORT BRUSSEL													
BRUSSEL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nvt	nvt	-
LEUVEN	715	548	36	0	18	87	0	3	1	17	nvt	nvt	5
NIJVEL	1056	952	14	0	11	44	0	0	0	9	-	-	23
Totaal	**1771**	**1500**	**50**	**0**	**29**	**131**	**0**	**3**	**1**	**26**	**0**	**0**	**28**
RESSORT GENT													
DENDERMONDE	1006	859	7	0	45	79	0	3	0	9	nvt	nvt	4
GENT	812	603	76	0	25	84	0	2	0	19	nvt	nvt	4
OUDENAARDE	353	284	12	0	11	33	0	0	0	5	nvt	nvt	8
BRUGGE	868	516	254	0	27	42	0	0	0	10	nvt	nvt	19
IEPER	317	255	34	0	10	13	0	1	0	1	nvt	nvt	4
KORTRIJK	645	394	138	0	30	68	0	0	0	7	nvt	nvt	12
VEURNE	*305*	*202*	*50*	*0*	*7*	*13*	*0*	*0*	*0*	*4*	nvt	nvt	*29*
Totaal	**4306**	**3113**	**571**	**0**	**155**	**332**	**0**	**6**	**0**	**55**	**0**	**0**	**80**
RESSORT LUIK													
EUPEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
HOEI	747	0	0	4	26	22	0	0	0	0	0	0	0
LUIK	2339	2065	58	38	50	55	1	1	0	20	22	40	23
VERVIERS	677	614	15	0	2	19	0	0	1	6	12	0	8
AARLEN	*453*	*306*	*0*	0	3	*34*	*1*	0	0	*7*	*5*	0	*97*
MARCHE - EN - F.	303	270	9	0	0	10	0	0	0	0	7	6	7
NEUFCHATEAU	327	51	234	0	12	18	0	1	0	4	2	9	4
DINANT	603	523	52	1	4	12	0	0	0	4	5	8	2
NAMEN	1096	947	69	2	4	48	0	0	0	2	8	0	14
Totaal	**6545**	**4776**	**437**	**45**	**101**	**218**	**2**	**2**	**1**	**43**	**61**	**63**	**155**
RESSORT BERGEN													
CHARLEROI	2291	2078	34	0	86	46	3	0	1	7	28	68	8
BERGEN	1389	1165	115	*4*	49	21	0	0	2	7	11	0	15
DOORNIK	1112	1001	9	1	44	26	0	0	1	9	16	0	5
Totaal	**4792**	**4244**	**158**	**5**	**179**	**93**	**3**	**0**	**4**	**23**	**55**	**68**	**28**
HET RIJK	**22035**	**17115**	**1699**	**54**	**621**	**1116**	**5**	**14**	**9**	**200**	**116**	**131**	**415**

Burgerrechterlijk	Gevonniste zaken (zaken ingeleid voor 1 januari 2010)												
	Totaal	Toekenning gezamenlijk of exclusief ouderlijk gezag, eventueel gekoppeld aan een omgangsregeling	Recht op persoonlijk contact met ouders	Opvang door derden	Omgangs-regeling groot-ouders	Adoptie	Ontvoog-ding	Pleeg-voogdij	Toe-stemming huwelijk	Geestes-zieken	Art. 37 Decreet Franse Gemeenschap	Bekrach-tiging akkoord	Overige
RESSORT ANTWERPEN													
ANTWERPEN	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
MECHELEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
TURNHOUT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
HASSELT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
TONGEREN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
Totaal	**5**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
RESSORT BRUSSEL													
BRUSSEL	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nvt	nvt	-
LEUVEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
NIJVEL	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0
Totaal	**2**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
RESSORT GENT													
DENDERMONDE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
GENT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
OUDENAARDE	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
BRUGGE	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
IEPER	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
KORTRIJK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
VEURNE	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*nvt*	*nvt*	*0*
Totaal	**2**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
RESSORT LUIK													
EUPEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
HOEI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LUIK	12	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
VERVIERS	8	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
AARLEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MARCHE - EN - F.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NEUFCHATEAU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DINANT	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
NAMEN	4	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**26**	**21**	**1**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**
RESSORT BERGEN													
CHARLEROI	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BERGEN	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOORNIK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**7**	**7**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
HET RIJK	**42**	**37**	**1**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**

Burgerrechterlijk	Gevonniste zaken (zaken ingeleid vanaf 1 januari 2010)												
	Totaal	Toekenning gezamenlijk of exclusief ouderlijk gezag, eventueel gekoppeld aan een omgangsregeling	Recht op persoonlijk contact met ouders	Opvang door derden	Omgangs-regeling groot-ouders	Adoptie	Ontvoog-ding	Pleeg-voogdij	Toe-stemming huwelijk	Geestes-zieken	Art. 37 Decreet Franse Gemeenschap	Bekrach-tiging akkoord	Overige
RESSORT ANTWERPEN													
ANTWERPEN	1666	1303	110	0	41	142	0	1	1	11	nvt	nvt	57
MECHELEN	760	483	162	4	21	51	0	1	1	5	nvt	nvt	32
TURNHOUT	766	584	43	0	44	62	0	0	0	14	nvt	nvt	19
HASSELT	848	642	108	0	29	46	0	1	1	13	nvt	nvt	8
TONGEREN	606	465	60	0	22	41	0	0	0	10	nvt	nvt	8
Totaal	**4646**	**3477**	**483**	**4**	**157**	**342**	**0**	**3**	**3**	**53**	**0**	**0**	**124**
RESSORT BRUSSEL													
BRUSSEL	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nvt	nvt	-
LEUVEN	715	548	36	0	18	87	0	3	1	17	nvt	nvt	5
NIJVEL	1051	950	14	0	11	44	0	0	0	9	-	-	23
Totaal	**1766**	**1498**	**50**	**0**	**29**	**131**	**0**	**3**	**1**	**26**	**0**	**0**	**28**
RESSORT GENT													
DENDERMONDE	1006	859	7	0	45	79	0	3	0	9	nvt	nvt	4
GENT	813	603	76	0	25	84	0	2	0	19	nvt	nvt	4
OUDENAARDE	352	283	12	0	11	33	0	0	0	5	nvt	nvt	8
BRUGGE	867	515	254	0	27	42	0	0	0	10	nvt	nvt	19
IEPER	318	255	34	0	10	13	0	1	0	1	nvt	nvt	4
KORTRIJK	649	394	138	0	30	68	0	0	0	7	nvt	nvt	12
VEURNE	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	nvt	nvt	*0*
Totaal	**4005**	**2909**	**521**	**0**	**148**	**319**	**0**	**6**	**0**	**51**	**0**	**0**	**51**
RESSORT LUIK													
EUPEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nvt	nvt	0
HOEI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LUIK	2361	2054	58	38	50	55	1	1	0	20	22	40	22
VERVIERS	669	607	15	0	2	19	0	0	1	6	12	0	7
AARLEN	*0*	*0*	*0*	0	0	*0*	*0*	0	0	*0*	*0*	0	*0*
MARCHE - EN - F.	309	270	9	0	0	10	0	0	0	0	7	6	7
NEUFCHATEAU	335	51	234	0	12	18	0	1	0	4	2	9	4
DINANT	609	523	51	1	4	12	0	0	0	4	5	8	1
NAMEN	1090	944	69	2	3	48	0	0	0	2	8	0	14
Totaal	**5373**	**4449**	**436**	**41**	**71**	**162**	**1**	**2**	**1**	**36**	**56**	**63**	**55**
RESSORT BERGEN													
CHARLEROI	2357	2076	34	0	86	46	3	0	1	7	28	68	8
BERGEN	1383	1160	115	3	49	21	0	0	2	7	11	0	15
DOORNIK	1112	1001	9	1	44	26	0	0	1	9	16	0	5
Totaal	**4852**	**4237**	**158**	**4**	**179**	**93**	**3**	**0**	**4**	**23**	**55**	**68**	**28**
HET RIJK	**20642**	**16570**	**1648**	**49**	**584**	**1047**	**4**	**14**	**9**	**189**	**111**	**131**	**286**

Burgerrechterlijk	Tussen-	Wijze beëindiging										
		Eind-	Door-	Verbeterend	Verzending	Voeging		Beschikking	Weg-	Verbroken	Hervormd	Overige
						Zaken	Vonnissen			door	door Hof	
	vonnissen	vonnis	halingen	vonnis	dossier			Voorzitter	lating	Cassatie	van beroep	
RESSORT ANTWERPEN												
ANTWERPEN	644	1008	0	4	12	-	-	-	-	-	-	992
MECHELEN	*313*	*440*	6	1	4	-	-	-	-	-	-	431
TURNHOUT	362	401	9	0	4	-	-	-	-	-	-	388
HASSELT	329	519	12	1	25	-	-	-	-	-	-	481
TONGEREN	266	339	6	3	4	-	-	-	-	-	-	326
Totaal	**1914**	**2707**	**33**	**9**	**49**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2618**
RESSORT BRUSSEL												
BRUSSEL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LEUVEN	278	437	3	1	9	-	-	-	-	-	-	424
NIJVEL	739	317	0	3	22	-	-	-	-	-	-	292
Totaal	**1017**	**754**	**3**	**4**	**31**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**716**
RESSORT GENT												
DENDERMONDE	320	686	6	4	12	-	-	-	-	-	-	664
GENT	200	612	6	0	13	-	-	-	-	-	-	593
OUDENAARDE	144	209	0	1	3	-	-	-	-	-	-	*204*
BRUGGE	160	708	11	0	12	-	-	-	-	-	-	685
IEPER	118	199	2	1	7	6	-	-	-	-	-	189
KORTRIJK	204	441	1	1	1	-	-	-	-	-	-	438
VEURNE	*140*	*165*	*7*	*15*	*7*	*6*	*3*	*0*	0	0	*2*	*24*
Totaal	**1286**	**3020**	**33**	**22**	**55**	**12**	**3**	**0**	**0**	**0**	**2**	**2797**
RESSORT LUIK												
EUPEN	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	0
HOEI	0	731	2	3	0	-	-	-	-	-	-	0
LUIK	1219	1120	2	3	16	-	-	-	-	-	-	1099
VERVIERS	346	331	0	6	13	-	-	-	-	-	-	312
AARLEN	*218*	*89*	*0*	1	*2*	3	3	2	-	-	-	*78*
MARCHE - EN - F.	241	62	0	1	2	-	-	-	-	-	-	59
NEUFCHATEAU	188	139	0	2	8	-	-	-	-	-	-	129
DINANT	317	286	0	0	0	-	-	-	-	-	-	286
NAMEN	606	490	0	1	6	-	-	-	-	-	-	483
Totaal	**3135**	**3248**	**4**	**17**	**47**	**3**	**3**	**2**	**0**	**0**	**0**	**2446**
RESSORT BERGEN												
CHARLEROI	1335	956	0	7	5	-	-	-	-	-	-	944
BERGEN	915	474	0	5	12	-	-	443	-	-	-	457
DOORNIK	473	639	1	8	3	-	-	-	-	-	-	627
Totaal	**2723**	**2069**	**1**	**20**	**20**	**0**	**0**	**443**	**0**	**0**	**0**	**2028**
HET RIJK	**10075**	**11798**	**74**	**72**	**202**	**15**	**6**	**445**	**0**	**0**	**2**	**10605**

RECHTBANK
VAN EERSTE AANLEG
Jeugdzaken
Protectioneel

Gezien de belangrijke vastgestelde lacunes wat betreft de beschikbare gegevens voor de protectionele zaken (minderjarige die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd of minderjarige in problematische opvoedingssituatie) die behandeld worden door de jurisdicties bevoegd voor jeugdmateries, werd de Operationele Directie *Criminologie* van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) in 2012 belast met de ontwikkeling van een programma van wetenschappelijk onderzoek met het oog op *ondersteuning in productie en exploitatie van statistische gegevens inzake jeugddelinquentie en jeugdbescherming.*

In wat volgt vindt U een presentatie van dit onderzoeksprogramma[1]: er wordt uitgelegd waarom de beschikbare gegevens niet geldig en niet betrouwbaar zijn, de gebruikte middelen om een einde te maken aan deze situatie worden toegelicht, net als de bekomen resultaten.

De opdracht van het NICC is vandaag af: de noodzakelijke aanpassingen in de praktijk en aan de coderingsprogramma's werden geïdentificeerd om de productie van geldige en betrouwbare statistische gegevens te realiseren en op die manier relevante analyses te kunnen uitvoeren om het beleid te bepalen.

De gegevens zijn echter nog niet beschikbaar voor analyse. Vóór de definitieve implementatie van het "nieuwe" programma bij alle sites moet ICT een testfase doorlopen bij enkele pilootsites.

De eerste gegevens die in het nieuwe programma en volgens de nieuwe richtlijnen gecodeerd zullen worden, zullen, in onderlinge samenwerking, geanalyseerd worden door het NICC en het VBSW.

Versie juli 2014.

---

[1] Zie ook www.incc.fgov.be > Criminologie > hoofdlijnen van onderzoek > jeugd, familie en justitie > wetenschappelijke ondersteuning in de productie en exploitatie van statistische gegevens in het domein van jeugdbescherming

Uw contactpersonen, onderzoekers
Eef GOEDSEELS (NL), Isabelle DETRY (FR), Isabelle RAVIER (FR)
isabelle.detry@just.fgov.be eef.goedseels@just.fgov.be, isabelle.Ravier@just.fgov.be
tél.: 02 243.46.81 - 02.243.46.82
www.nicc.fgov.be

NICC INCC

Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie | Institut National de Criminalistique et de Criminologie

ONDERZOEK MET BETREKKING TOT DE PRODUCTIE EN WETENSCHAPPELIJKE EXPLOITATIE VAN STATISTISCHE GEGEVENS INZAKE JEUGDDELINQUENTIE EN JEUGDBESCHERMING

VOORSTELLING VAN HET ONDERZOEK

Nota geactualiseerd in juli 2014

Promotor(s)
Dr. Charlotte VANNESTE

Onderzoeker(s)
Eef GOEDSEELS, voltijds (NL)
Isabelle DETRY, halftijds (FR)
Dr. Isabelle RAVIER, halftijds (FR)

Uw contactpersonen, onderzoekers
Eef GOEDSEELS (NL), Isabelle DETRY (FR), Isabelle RAVIER (FR)
isabelle.detry@just.fgov.be eef.goedseels@just.fgov.be, isabelle.Ravier@just.fgov.be
tél.: 02 243.46.81 - 02.243.46.82
www.nicc.fgov.be

1. Doel van het onderzoek

In de eerste plaats wil het onderzoek een wetenschappelijke bijdrage leveren aan de productie van statistische gegevens met betrekking tot jeugddelinquentie en jeugdbescherming. Deze investering in de ontwikkeling van betrouwbare cijfergegevens vormt een voorafgaande stap om vervolgens, in een tweede stap, de gegevens te exploiteren in het kader van wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het beleid in het betreffende domein.

De uitvoering van het onderzoeksproject maakt deel uit van een meer omvattend programma binnen de Operationele Directie Criminologie van het NICC dat er op gericht is een wetenschappelijke expertise uit te bouwen met betrekking tot diverse databanken in het domein van de strafrechtsbedeling (penitentiaire gegevensbank SIDIS-GREFFE, gegevensbank SIPAR van de justitiehuizen,…).

2. Algemeen kader

2.1. Statistische leemte op het vlak van jeugdbescherming en jeugddelinquentie

Het onderzoeksproject is er gekomen naar aanleiding van een groot tekort aan (officiële) cijfergegevens op het gebied van jeugddelinquentie en jeugdbescherming. Zowel op politioneel, als op gerechtelijk vlak heerst er nagenoeg een volledige statistische leemte.

De politiestatistieken - die van relatief recente datum zijn (1994) - bevatten tot op heden geen informatie over de leeftijd van de vermoedelijke daders. Hierdoor kunnen inbreuken waarvan minderjarigen verdacht worden op geen enkele manier onderscheiden worden van inbreuken met meerderjarige verdachten. Op gerechtelijk vlak is de situatie net zo onbevredigend. De laatste publicatie van het Nationaal Instituut voor de Statistiek - de zogenaamde Gerechtelijke Statistieken - met betrekking tot de jeugdbescherming dateert van 1989. Na deze datum, die samenvalt met de communautarisering van een groot deel van de jeugdbescherming, werden er geen gerechtelijke cijfergegevens – die trouwens sterk bekritiseerd kunnen worden[2] - meer gepubliceerd. Dit heeft geleid tot een quasi volledige statistische leemte betreffende een materie die nochtans behoort tot één van de federale gerechtelijke bevoegdheden[3]. De beperkte gegevens die er op het niveau van de gemeenschappen voor handen zijn, hebben uitsluitend betrekking op hun bevoegdheden, waardoor elk perspectief op een geïntegreerde analyse van het jeugdrechtelijk systeem – zoals we dat vandaag de dag in België kennen – onmogelijk wordt gemaakt.

[2] Zie hiervoor onder meer Centre d'étude de la délinquance juvénile, *Statistiques et protection de la jeunesse*, publication, n° 41, Bruxelles, 1977, met bijdragen van Houchon G., Hautier B.E., Verhellen E., Renders X., De Bruyne H., en Walgrave L..

[3] De activiteiten van de statistische analisten bij de parketten-generaal waren tot 2009 prioritair gericht op de gegevens van de correctionele parketten en griffies, jeugdzaken dus niet inbegrepen. Vanaf 2009 worden ook jaarstatistieken inzake jeugdzaken gepubliceerd .

In deze context kreeg de Operationele Directie Criminologie van het NICC, dat zich kon beroepen op ervaring opgedaan in een eerder uitgevoerd onderzoek[4], in 2002 een onderzoeksproject in deze materie toegewezen. Aangezien er reeds een theoretisch model uitgewerkt werd in het kader van een onderzoek met betrekking tot de ontwikkeling van een geïntegreerde criminologische statistiek[5], diende het onderzoeksproject zich niet zozeer te richten op de ontwikkeling van een theoretisch instrument, dan wel op de concrete uitwerking (toepassing) ervan in de praktijk, daarbij rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van het terrein.

2.2. Prioritaire aandacht voor de productie van gerechtelijke cijfergegevens

Gegeven de positie van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie als wetenschappelijke instelling binnen de FOD Justitie en gegeven de grote lacune op gerechtelijk vlak, werd er beslist om in de eerste plaats te focussen op de productie van gerechtelijke cijfergegevens.

De voorafgaande wetenschappelijke investering in de productie van betrouwbare gegevens wordt als onontbeerlijk beschouwd voor elke latere exploitatie van de gegevens. Een dergelijke investering laat het in de eerste plaats toe om over betrouwbare statistische reeksen te kunnen beschikken. Tevens wordt het mogelijk om over te gaan tot meer diepgaande analyses met betrekking tot de manier waarop bepaalde zaken afgehandeld worden, het gebruik van de verschillende afhandelingmodaliteiten naargelang het arrondissement, het type zaak, het profiel van de jongeren, de terugkeer in het systeem (vraag van recidive), enz..…

Om echt zinvol voor het beleid te kunnen zijn, dienen de gegevens gekoppeld te worden aan gegevens die op andere niveaus verzameld worden en van andere bevoegde instanties afhangen. Op lange termijn zullen de gegevens van de jeugdparketten en jeugdrechtbanken dan ook bekeken worden in relatie tot - onder meer - gegevens van de politie (die grotendeels verantwoordelijk is voor de instroom van zaken of minderjarigen in het gerechtelijk systeem) en gegevens van de gemeenschappen (die zich grotendeels ontfermen over de uitstroom van zaken of minderjarigen uit het systeem). Op de beide niveaus werden er reeds voorzichtige stappen in de richting van een samenwerking gezet.

3. Methodologie

3.1. Verkennende fase: onderzoek van de kwaliteit van de gegevensproductie

In een eerste verkennende fase van het onderzoek werd er nagegaan welke gerechtelijke gegevens er met betrekking tot jeugddelinquentie en jeugdbescherming geproduceerd worden, op welke wijze dit

[4] Vanneste C., *De beslissingen genomen door de parketmagistraten en de jeugdrechters ten aanzien van delinquente minderjarigen*, Onderzoeksrapport (vertaling van het Franstalig rapport), Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, Departement Criminologie, Brussel, december 2001; Vanneste C., Een onderzoek over de beslissingen genomen door de parketmagistraten en de jeugdrechters, *Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten*, december 2001/5, 193-202.

[5] Bruggeman W., De Smet C., Hendrickx A., Houchon G., Hottiaux A.-M., Schotsmans M., Van Kerckvoorde M., Vanneste C., *Naar een criminologische statistiek. Project inzake geïntegreerde 'criminele' statistieken*, Ministerie van Binnenlandse Zaken/Ministerie van Justitie, 1987.

gebeurt en welke de kwaliteit is van de betreffende gegevens. Dit gebeurde in overleg met de diensten die binnen de FOD Justitie verantwoordelijk zijn voor de betreffende materie[6] en op basis van een grondige studie van beschikbare documenten. Door de samenwerking met deze diensten konden de belangrijkste problemen gedetecteerd worden en kon de onderzoekstrategie verder aangepast worden in de richting van het leveren van een (wetenschappelijke) bijdrage aan de productie van correcte en relevante cijfergegevens ten behoeve van het jeugdrechtelijke beleid.

A. Twee informatiekanalen met een onbevredigend resultaat

Het verkennende onderzoek heeft het bestaan van twee informatiekanalen aan het licht gebracht. Vooreerst werden er door de Afdeling Statistieken door middel van papieren formulieren cijfergegevens opgevraagd bij de lokale jeugdparketten en –griffies. De kwaliteit van de ingezamelde gegevens hing echter sterk af van het gebruik van een tweede informatiekanaal, zijnde een geïnformatiseerd registratiesysteem ontwikkeld door het Centrum voor Informatieverwerking. Jeugdparketten en jeugdgriffies die reeds geïnformatiseerd waren, trokken voor het invullen van de papieren formulieren gegevens uit hun databank. Niet-geïnformatiseerde parketten en griffies voerden de papieren formulieren manueel in.

Een analyse van de statistische gegevens die gepubliceerd werden op basis van deze twee informatiekanalen leerde al heel snel dat de papieren formulieren afkomstig van de niet-geïnformatiseerde parketten weinig tot geen bruikbare informatie bevatten. De papieren formulieren afkomstig van de geïnformatiseerde parketten bevatten daarentegen iets meer gedetailleerde informatie, maar deden heel wat vragen rijzen. Naast een aantal incoherenties in de tellingen, deden er zich fundamentele problemen voor met betrekking tot de definities van de gebruikte categorieën en codes. Daarenboven maakte de structuur van de gepubliceerde gegevens het onmogelijk om trajecten van individuen en/of zaken doorheen het gerechtelijk systeem in kaart te brengen. Deze kritieken lijken trouwens zeer sterk op deze die geformuleerd werden ten aanzien van de gerechtelijke statistieken die twee decennia geleden door het Nationaal Instituut voor Statistiek gepubliceerd werden[7].

In het kader van het onderzoeksproject werd dan ook beslist om rechtstreeks met de (ruwe) gegevens die in de registratiesystemen ingevoerd worden, te werken. Deze bevatten immers veelbelovend materiaal voor verder onderzoek en laten het tevens toe om de gegevens onderling te kruisen en meer diepgaand te analyseren.

B. De geïnformatiseerde registratiesystemen en hun limieten

Vanaf het jaar 2000 werden er in de gerechtelijke arrondissementen twee aparte informaticasystemen geïnstalleerd: één voor de jeugdparketten (genaamd PJP) en één voor de jeugdgriffies (genaamd DUMBO).

Een eerste belangrijke beperking bestond er in dat niet alle gerechtelijke arrondissementen tegelijkertijd uitgerust werden met de beide informaticatoepassingen. Bovendien waren de arrondissementen die beschikten over de éne toepassing niet noodzakelijk dezelfde als deze die de andere toepassing ter

[6] het Centrum voor Informatieverwerking en de Afdeling Statistieken (nu geïntegreerd binnen het Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting).
[7] Centre d'étude de la délinquance juvénile, 1977 (zie hoger).

beschikking hadden. Op het ogenblik dat het onderzoeksproject van start ging (2002), gebruikten vijftien parketten de parkettoepassing, terwijl de griffietoepassing slechts in twee griffies van toepassing was. Onder impuls van het onderzoeksproject kwam de informatisering van de jeugdparketten en jeugdgriffies in een stroomversnelling terecht.

Meer fundamenteel stelden we vast dat de registratiesystemen en de wijze van registreren heel wat problemen vertoonden, waardoor de ingevoerde gegevens niet onmiddellijk bruikbaar bleken te zijn voor wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het beleid. Net zoals de meeste computertoepassingen die binnen de FOD justitie ontwikkeld werden, werden PJP en DUMBO aanvankelijk ontworpen met een voornamelijk (lees: uitsluitend) administratief doel. Deze doelstelling biedt, a priori, een enorm voordeel: indien het systeem de administratieve opvolging van een dossier mogelijk moet maken, dan moet alle informatie die nodig is voor de administratieve opvolging in principe geregistreerd worden. In werkelijkheid is het echter zo dat enkel datgene wat strikt noodzakelijk is, in de toepassing voorzien is en ook effectief geregistreerd wordt. Bij de ontwikkeling van het registratiesysteem (opbouw en keuze van de categorieën/codes) was bovendien geen rekening gehouden met algemene vereisten voor het opstellen van statistieken en het gebruik van de gegevens voor wetenschappelijk onderzoek. Op vraag van lokale parketten werden er heel wat codes 'ad hoc' aan het systeem toegevoegd zonder integratie ervan in een bestaande structuur. Aangezien er geen enkele (officiële) handleiding voor handen was, werden de codes en categorieën door de verschillende parketten en griffies naar eigen goeddunken ingevuld, met verstrekkende gevolgen voor de aard, uniformiteit en geldigheid van de verzamelde gegevens en de mogelijkheid om ze voor andere, dan administratieve, doeleinden te kunnen gebruiken.

Er diende dan ook geïnvesteerd te worden in een verbetering van de bestaande registratiesystemen en de wijze van registreren zodat gegevens die voor het administratieve beheer van zaken ingevoerd worden, ook bruikbaar zouden zijn voor statistische, wetenschappelijke en beleidsdoeleinden.

3.2. Een "bottom up" benadering door middel van een interactief proces

De gehanteerde werkwijze laat zich kenmerken door twee essentiële principes.

Daar waar in een "top down" benadering vertrokken wordt vanuit een theoretisch model dat men nadien poogt te implementeren in de praktijk, gaat een "bottom up" benadering, daarentegen uit van de concrete ervaringen en verwachtingen op het terrein. Voor het betreffende onderzoeksproject betekent dit zeer concreet dat in interactie met de actoren op het terrein die betrokken zijn bij de productie van de gegevens - magistraten, administratieve medewerkers, informatici - nagegaan wordt welke informatie er geregistreerd wordt, op welke wijze dit gebeurt en hoe dit met het oog op betrouwbare statistieken verbeterd kan worden. In een dergelijk interactief proces worden alle, zij het soms tegengestelde belangen met elkaar geconfronteerd en in rekening gebracht. Door op deze manier te werk te gaan, wordt vermeden dat theoretische concepten ontwikkeld worden die achteraf niet toepasbaar blijken in de praktijk. Tevens waakt men er over dat de administratieve medewerkers niet nodeloos (over)belast worden.

Aangezien we enerzijds zo snel als mogelijk over minimale betrouwbare statistieken wensten te beschikken en anderzijds streefden naar de uitbouw van een statistisch instrument dat beantwoordt aan de principes van een geïntegreerde criminologische statistiek, wordt er in opéénvolgende fasen gewerkt. Deze manier van werken laat een synchronisatie toe van enerzijds een concrete aanpassing van het registratiesysteem en anderzijds het verdere verloop van het onderzoek.

3.3. Onderzoek van de zwarte doos: analyse van de (ruwe) gegevens

Om het registratiesysteem en de wijze van registreren te verbeteren, werd gestart met een analyse van de ingevoerde (of ruwe) gegevens. Het was de bedoeling om de inhoud van de zwarte doos nader te onderzoeken: welke gegevens worden er geregistreerd en wat is de kwaliteit van de geregistreerde gegevens? De resultaten van de analyses dienden als basis voor het hierboven omschreven interactieve proces.

De analyses hebben verschillende problemen aan het licht gebracht die een wetenschappelijke exploitatie van de betreffende cijfergegevens onmogelijk maakten. De problemen waren van uiteenlopende aard en hadden onder meer betrekking op:

1. definities van categorieën of codes die hetzij overlappend, hetzij incorrect, hetzij voor interpretatie vatbaar waren;
2. ontbrekende gegevens;
3. standaardregistraties in het geval van ontbrekende gegevens;
4. het ontbreken van een logische opbouw van de applicatie in het algemeen en van de codelijsten in het bijzonder.

4. Stand van zaken

Zoals hoger reeds aangehaald, verloopt het onderzoeksproject in verschillende opéénvolgende fasen. Er werd – logischerwijze – gestart met een verbetering van de registratie op de jeugdparketten. Nadien volgt een aanpassing van de registratie op de jeugdgriffies (zie schematische voorstelling).

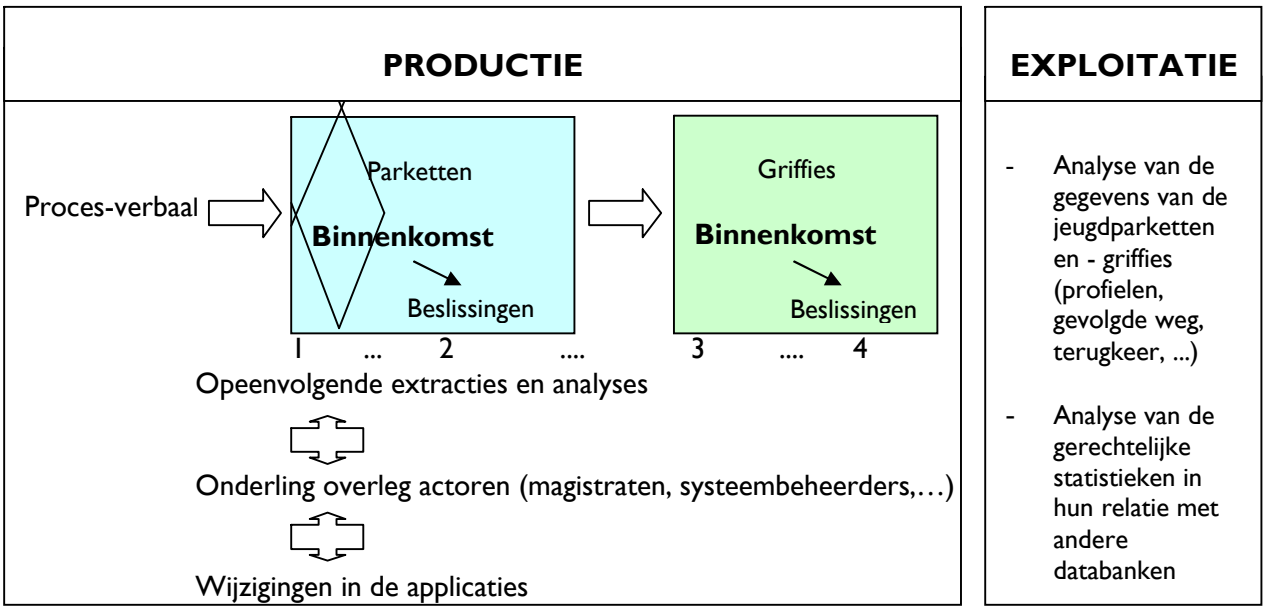

4.1. Het niveau van de jeugdparketten

A. Instroom op de jeugdparketten

De gegevens die geregistreerd worden bij binnenkomst van de zaken op de jeugdparketten, vormden het voorwerp van een eerste extractie, waarvan de analyseresultaten voorgelegd werden aan een werkgroep waarin alle betrokken actoren verenigd waren. Hieruit vloeiden concrete voorstellen tot verbetering van de applicatie voort, die vervolgens - na een officiële goedkeuring door de bevoegde gerechtelijke instanties - door de informatici in technische aanpassingen aan het systeem vertaald werden. In overleg met de werkgroep werden tevens een aantal registratierichtlijnen opgesteld die aan alle jeugdparketten overgemaakt werden[8].

Deze eerste fase - die in mei 2004 afgerond werd - voerde een aantal wijzigingen door aan het registratiesysteem. Zonder deze aanpassing zou geen enkele zinvolle wetenschappelijke analyse mogelijk geweest zijn. Zo maakten de wijzigingen het onder meer mogelijk een correct onderscheid te maken tussen minderjarigen die bij de jeugdparketten aangemeld worden voor een als misdrijf omschreven feiten (MOF) enerzijds, dan wel voor een problematische situatie (POS) anderzijds. Tot dan toe was dit onderscheid onmogelijk wegens de problemen die bij de omschrijving van de categorieën/codes vastgesteld werden. Tevens maken de wijzigingen het mogelijk om een beter zicht te krijgen op de precieze feiten of situaties waarvoor minderjarigen op het jeugdparket aangemeld worden, hetgeen voordien niet het geval was.

In een tweede fase werden de gegevens met betrekking tot de instroom op de jeugdparketten voor het **jaar 2005** – het eerste volledige jaar waarvoor we over betrouwbare gegevens beschikken - aan een wetenschappelijke analyse onderworpen. De analyses maken het niet alleen mogelijk om een zicht te krijgen op het aandeel van de problematische opvoedingssituaties enerzijds en de als misdrijf omschreven feiten anderzijds. Ze geven ook een beeld van de verschillende typen misdrijven of typen problematische situaties[9] waarvoor jongeren op het jeugdparket aangemeld worden. Om een beter zicht te krijgen op de specifieke (beleid)situatie in de verschillende gerechtelijke arrondissementen werd een vergelijkende analyse uitgevoerd. De eerste onderzoeksresultaten werden tevens geplaatst tegenover gegevens die in het verleden gepubliceerd werden en die een aantal bakens aanreiken om een zicht te krijgen op de evolutie van instromende zaken op de jeugdparketten doorheen de tijd. Daarnaast werden de onderzoeksresultaten ook vergeleken met de instroom van zaken op de correctionele parketten, hetgeen het toelaat om na te gaan welk het aandeel is van de minderjarigen in het geheel van feiten (misdrijven) die bij de vervolgende instanties aangemeld worden. Tot slot werd een eerste poging gedaan tot contextualisering van de gegevens op sociaal-economisch vlak door het bekijken van de samenhang tussen de werkloosheidsgraad enerzijds en de aanmeldingsgraad op de jeugdparketten anderzijds[10].

Voor meer informatie met betrekking tot de resultaten verwijzen we naar het volledige onderzoeksrapport dat te vinden is op de website van het NICC[11]. De onderzoeksresultaten werden

---

[8] NICC, *Nieuwe richtlijnen met betrekking tot de informaticatoepassing binnen de jeugdparketten. Eerste aanpassingen met betrekking tot het scherm protectionele zaak*, maart 2004.

[9] statusfeiten (onbuigzaamheid, ontvluchting en schoolverzuim), misdrijven tegen personen met een minderjarig slachtoffer, familiale zaken en minderjarigen in gevaar

[10] Vanneste C., De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten belicht aan de hand van andere types van indicatoren. Oefeningen in contextualisering, In: Vanneste C., Goedseels E., Detry I. (eds.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten:: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken.*, Gent, Academia Press, 2008, 63-96.

[11] http://www.incc.fgov.be/criminologie/documenten_per_domein/jeugdbescherming/ > criminologie > onderzoekslijnen > jeugd, familie en justitie > Wetenschappelijke bijdrage aan de productie en exploitatie van cijfergegevens inzake jeugddelinquentie en jeugdbescherming > Analyse van de instroom van zaken op de jeugdparketten in 2005.

tevens voorgesteld op een studiedag[12] die naar aanleiding van het verschijnen van het onderzoeksrapport georganiseerd werd en tevens aanleiding gaf tot de publicatie van een boek[13].

Ook de gegeven voor de **jaren 2005, 206, 2007 en 2008** werden reeds aan een diepgaande en vergelijkende analyse onderworpen, maar tot op heden nog niet publiek gemaakt. Wegens de taakoverdracht van het NICC aan de statistische analisten bij de parketten-generaal voor wat de jeugdparketstatistieken betreft (zie punt C), zullen zij voortaan instaan voor de productie, exploitatie en publicatie van cijfergegevens. Een eerste publicatie van cijfers over de instroom op de jeugdparketten **voor de jaren 2005 – 2009** wordt verwacht eind 2011 en zal verschijnen op de site van de statistische analisten bij de parketten-generaal[14].

B. Beslissingen genomen door de parketmagistraten

In mei 2004 werd het registratiesysteem van de jeugdparketten dus een eerste keer aangepast voor wat de registratie van de **binnenkomende zaken** betreft. Nadien werd het een tweede keer aangepast in december 2006 voor wat de registratie van de **parketbeslissingen** betreft. Ook deze aanpassingen werden voorafgegaan door een grondige analyse van de ingevoerde gegevens[15] en besprekingen met alle betrokken actoren op het terrein (magistraten, informatici, administratieve medewerkers,…). Ze gaven tevens aanleiding tot de (gezamenlijke) uitwerking van nieuwe registratierichtlijnen die algemeen verspreid werden en toegelicht werden gedurende enkele vormingssessies voor de actoren op het terrein.

Net zoals dit gebeurde voor de binnenkomende zaken, werden de beslissingen die volgens de nieuwe registratierichtlijnen ingevoerd werden - parketbeslissingen 2007 en 2008 - aan een analyse onderworpen. Deze eerste analyseresultaten werden op twee daartoe voorziene momenten[16] aan alle jeugdparketten voorgelegd. Al snel werd duidelijk dat slechts op een beperkt aantal jeugdparketten de gegevens met betrekking tot de parketbeslissingen op een (min of meer) betrouwbare wijze in het systeem ingevoerd worden.

De (verdere) analyse diende zich dus noodgedwongen te beperken tot een select aantal arrondissementen (13 van de 27 jeugdparketten[17]). Tevens werd enkel een analyse uitgevoerd op het niveau van de beslissingen. Er werd met andere woorden nog geen link gelegd met de zaken en/of de minderjarigen waarop de beslissingen betrekking hebben. Desondanks geven de (beperkte) cijfergegevens toch een eerste voorlopig beeld van de beslissingspraktijk (-beleid) op de jeugdparketten en roepen de gegevens heel wat interessante vragen en bedenkingen op[18].

---

[12] De studiedag omtrent *De nieuwe statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken* vond plaats op 23 oktober 2007. De studiedag gaf de kans om naar aanleiding van de voorstelling van de eerste resultaten een debat te voeren met de inbreng van zowel magistraten en verantwoordelijken uit de praktijk van de jeugdbescherming, als beleidsverantwoordelijken, academici en journalisten. Naar aanleiding van de studiedag werd een boek uitgegeven met de bijdragen van alle sprekers.

[13] Vanneste C., Goedseels E., Detry I. (eds.), De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten:: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken., Gent, Academia Press, 2008.

[14] http://www.just.fgov.be/statistique_parquets/start/n/home.html

[15] Voor meer informatie zie Goedseels E., Vanneste C., Detry I., Gerechtelijke statistieken inzake jeugddelinquentie en jeugdbescherming: een (grote) stap vooruit, Panopticon, 2005.1., 56-69.

[16] Er werden twee afzonderlijke momenten georganiseerd: een feedbackmoment op woensdag 5 maart 2009 voor de Nederlandstalige jeugdparketten en een feedbackmoment op donderdag 6 maart 2009 voor de Franstalige jeugdparketten.

[17] Het gaat om de jeugdparketten van: Antwerpen, Tongeren, Charleroi, Tournai, Gent, Dendermonde, Oudenaarde, Brugge, Kortrijk, Liège, Huy, Verviers en Namur

[18] Voor meer informatie zie: Ravier I., Goedseels E., Detry I., Jeugdparketten, In ; FOD Justitie, Justitie in cijfers, 2010, 41-53 et Detry I., Goedseels E., Vanneste C., Les chiffres des parquets de la jeunesse au grand jour, In: De Craim C. (eds.), *Congrès sur la délinquance juvénile. À la recherche de réponses adaptées*, nog te verschijnen in 2010.

C. De tussenkomst van de statistische analisten van het College van Procureurs-generaal

De statistische analisten geven ondersteuning aan het openbaar ministerie[19] door het ter beschikking stellen van relevante gegevens met betrekking tot hun activiteit en dit door middel van een analyse en contextualisering van de gegevens. Tevens dragen ze ook bij aan een verbetering van de kwaliteit van de geregistreerde gegevens. Tot 2009 was hun activiteit – op nationaal niveau - beperkt tot de correctionele parketten van eerste aanleg en het federaal parket. Vanaf 2009 is het terrein van de analisten ook uitgebreid tot de jeugdparketten. Zij staan enerzijds instaan voor de verzameling en het beheer van de gegevens van deze parketten en anderzijds voor de exploitatie ervan.

4.2. Het niveau van de jeugdgriffies

De fase van de griffie nam een aanvang in 2005-2006 toen het NICC gevraagd werd te participeren aan de vergaderingen van een werkgroep die georganiseerd werd dor UNISYS in het kader van het PHENIX-project (een project gericht op de globale informatisering van justitie). De vergaderingen van de werkgroep hadden tot doel een overzichtstabel op te stellen van de activiteiten van de jeugdgriffies. Deze oefening diende te leiden tot de ontwikkeling - door UNISYS - van een registratiesysteem specifiek voor de jeugdgriffies, maar dat geïntegreerd zou worden binnen het globale informaticasysteem voor heel justitie. Omwille van verschillende reden is het PHENIX-project echter nooit gerealiseerd. Desondanks is de deelname aan de werkgroep zeer nuttig geweest om concreet zicht te krijgen op de verschillende praktijken van de jeugdgriffies en de mogelijke gevolgen hiervan voor de registratie.

Voortbouwend op deze kennis werd in de schoot van het NICC een werkgroep samengesteld om te bepalen welke noodzakelijke aanpassingen er op het niveau van de registratie dienden te gebeuren om ook voor de jeugdrechtbanken tot geldige en betrouwbare gegevens te komen die bruikbaar zouden zijn voor statistische doeleinden. Tevens werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om - op vraag van de deelnemers aan de werkgroep - een aantal velden van het registratiesysteem te herstructureren en het systeem aan te passen aan de gewijzigde wetgeving (nieuwe jeugdwet). De werkgroep kwam drie keer samen in 2008 en 4 keer in 2009.

Het fundamenteel probleem voor wat de registratie op de jeugdgriffies betreft, lag vooral in het feit dat sommige arrondissementen enkel de eerste akte die op de jeugdrechtbank toekomt, registreren. In dat geval worden de kenmerken van een "dossier" - zoals de inleidingswijze (vordering, dagvaarding), het type (POS/MOF), het notitienummer, … - bepaald op basis van de eerste akte die op de rechtbank toekomt. Deze kenmerken van het dossier blijven ongewijzigd (in het systeem), wat ook de verdere evolutie van het dossier en/of de minderjarige is. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de database een minderjarige teruggevonden werd die – aldus de registratie - in een problematische verkeerde (dossier met kenmerk POS), maar voor wie de jeugdrechter een beslissing tot plaatsing in Everberg genomen had.

Om aan dit probleem tegemoet te komen en tot een systematische registratie van de inleidende akten te komen - zonder het werk van de invoerders mateloos te verzwaren – is een link voorzien tussen enerzijds DUMBO, het registratiesysteem van jeugdgriffies en anderzijds PJP, het programma dat ter

[19] http://www.just.fgov.be/statistique_parquets/start/n/home.html

beschikking staat van de jeugdparketten. In de nieuwe versie kunnen de griffies automatisch (door een eenvoudige "klik") gegevens recupereren die voorheen in PJP ingevoerd werden.

De nieuwe versie voorziet eveneens voor alle definitieve beslissingen de verplichte invoer van de juridische kwalificatie die door de rechter aan de feiten (waarvoor minderjarigen veroordeeld werden) gegeven werd. Dit zou moeten toelaten om analyses uit te voeren met betrekking tot het type feiten waarvoor minderjarigen veroordeeld werden.

In januari 2010 werd door de ICT-dienst aan de leden van de werkgroep een eerste simulatie getoond van de veranderingen aan DUMBO. Een testversie is momenteel in enkele arrondissementen geïnstalleerd zal worden om de (praktische) haalbaarheid ervan te testen, waarna een algemene implementatie volgt. Dit zal gepaard gaan met de uitwerking van algemene registratierichtlijnen en een vorming van alle actoren op het terrein.

5. Organisatie

Het onderzoek ging in mei 2002 van start na een steeds terugkerende vraag uit de wetenschappelijke wereld[20] naar betrouwbare cijfergegevens met betrekking tot jeugddelinquentie en jeugdbescherming. Door deze vraag, die trouwens tegemoet komt aan de noden die ook op het gebied van het strafrechtelijk beleid door de opeenvolgende ministers van Justitie werden gevoeld, werd de Operationele Directie Criminologie van het NICC belast met het opmaken van een permanent onderzoeksprogramma terzake.

Onderzoeksteam

Het onderzoek wordt uitgevoerd onder het promotorschap van Charlotte Vanneste door de onderzoekster Eef Goedseels (voltijds sinds maart 2004), Isabelle Detry (halftijds sinds maart 2004) en Isabelle Ravier (halftijds sinds maart 2009).

Werkgroep

Met het oog op een verbetering van de registratie op de **jeugdparketten** werd er – na een plenaire vergadering waarop het onderzoek en de eerste analyseresultaten voorgesteld werden – een werkgroep in het leven geroepen, waaraan de volgende personen participeerden:

- de magistraten Nicole Caluwe (voormalig) eerste substituut procureur des Konings van Antwerpen), Régine Cornet (substituut procureur des Konings van Namur) en met een leidende rol Pierre Rans (advocaat-generaal bij het hof van beroep van Brussel);
- de parketbedienden en systeembeheerders Anne Verschaeren (Brugge), Gunther Slaets (Mechelen), Laurence Wanson (Namur), Madeleine Laurent (Liège) en Luc Wuyts (Turnhout);
- de informatici Jimmy De Laet, Koen Wagemans en Filip Maes van het Centrum voor Informatieverwerking van de FOD justitie;
- de vertegenwoordigers van de statistische analisten bij het College van procureurs-generaal Valerie Dupire en Serge Van Diest;
- de vertegenwoordigers van de Afdeling Statistieken van de FOD Justitie (huidige Vast Bureau voor Statistiek en Werklastmeting) Sandra Steurbaut en Ianthe Faes;

[20] Meer bepaald in het kader van het heropstarten van het studiecentrum voor jeugddelinquentie, een project dat uiteindelijk niet verder werd gezet.

- de vertegenwoordiger van de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid Valerie Gengoux en Christel De Craim.

Ook op het niveau van de **jeugdgriffies** werd een werkgroep in het leven geroepen waaraan de volgende personen participeren:

- de magistraten Karen Vandersteene (jeugdrechter in Brussel), Catherine Gougnard,(jeugdrechter in Charleroi) en met een leidende rol Pierre Rans (advocaat-generaal bij het hof van beroep van Brussel);
- de griffiers en griffiebedienden Marinelle De Tandt (Brussel), Christine Pletinckx (Brussel), Louis Schoeters (Antwerpen), Staf De Laet (Hasselt), Michel Francois (Liège), Antoinette Spranghers (Gent), Diane Van Belle (Gent), Annemie Haeldermans (Tongeren), Nicole Depireux (Mons), Koen Geboers (Turnhout), Véronique Dalne (Charleroi), Renée Scyeur (Charleroi), Karine Roelands (Mechelen);
- de informatici Filip Maes en David Matthys van het Centrum voor Informatieverwerking van de FOD justitie;
- de statistische analisten Inneke Tutelaars (Antwerpen) en Yannick Banturiki (Brussel);
- de vertegenwoordigers van het Vast Bureau voor Statistiek en Werklastmeting Ianthe Faes en Christiane Van Ansem;
- de vertegenwoordigers van de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid Els Traets en Christel De Craim.

Begeleidingscomité

De evolutie van het onderzoek wordt eveneens gevolgd door een begeleidingscomité waarvan de volgende personen deel uitmaken:

- vertegenwoordigers van de Minister van Justitie: tot december 2007 Monique Beuken, Liliane Baudart en Sarah D'hondt als vertegenwoordigers van Minister L. Onckelinx, vanaf januari 2008 Koen de Busser als vertegenwoordiger van Minister J. Vandeurzen en vanaf december 2008 Vincent Macq als vertegenwoordig van Minister S. De Clerck;
- vertegenwoordigers uit de gerechtelijke wereld: Pierre Rans (substituut procureur-generaal bij het hof van beroep van Brussel), Nicole Caluwe (jeugdrechter in Mechelen en voormalig eerste substituut procureur des Konings van Antwerpen,), Luc Pasteger (jeugdrechter in Luik) en Michèle Meganck (jeugdrechter in Brussel);
- informatici die binnen het Centrum voor Informatieverwerking belast zijn met de computerprogramma's die ter beschikking worden gesteld van de jeugdparketten en jeugdgriffies: Geert Dobbelaere, Filip Maes en David Matthys (in opvolging van Jimmy De Laet);
- een vertegenwoordiger van de statistische analisten bij het College van procureurs-generaal (Ellen Van Dael, David Eyckmans en/of Inneke Tutelaars in opvolging van Valerie Dupire en Serge Van Diest);
- een vertegenwoordiger van de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid (Els Traets en/of Christel De Craim);
- leden van de academische wereld: Dominique De Fraene (Professor aan de ULB), Jenneke Christiaens (Professor aan de UGent en aan de VUB), Lode Walgrave (Professor emeritus aan de KUL) en Johan Put (Professor aan de KUL).

6. Publicaties

Boeken

Vanneste C., Goedseels E., Detry I. (eds.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten: een belichting van de eerste analyseresultaten vanuit verschillende invalshoeken.,* Gent, Academia Press, 2008.

Vanneste C., Goedseels E., Detry I. (eds.), *La statistique "nouvelle" des parquets de la jeunesse: regards croisés autour d'une première analyse,* Gent, Academia Press, 2008.

Onderzoeksrapporten

Goedseels E., Detry I. , Vanneste C. (prom.), *Onderzoek met betrekking tot de productie en wetenschappelijke exploitatie van cijfergegevens inzake jeugddelinquentie en jeugdbescherming, Eerste onderzoeksrapport, Analyse van de instroom op de jeugdparketten voor het jaar 2005*, Collectie van onderzoeksrapporten & onderzoeksnota's n°20b, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, Hoofdafdeling Criminologie, Brussel, juli 2007, 116 p. + bijlage.

Goedseels E., Detry I. , Vanneste C. (prom.)., *Recherche relative à la production et à l'exploitation scientifique desdonnées statistiques en matière de protection de la jeunesse et de délinquance juvénile, Premier rapport, Analyse du flux des affaires entrées au niveau des parquets de la jeunesse en 2005*, Collection des rapports de recherche et notes de recherche n° 20b, Institut National de Criminalistique et de Criminologie, Bruxelles, juillet 2007, 116 p. + annexes.

Bijdragen in tijdschriften of verzamelwerken

Vanneste C., Les statistiques en matière de délinquance juvénile et de protection de la jeunesse : un état de la situation, In: Bosly H.-D., e.a., *La réaction sociale à la délinquance juvénile. Questions critiques et enjeux d'une réforme,* Les Dossiers de la Revue de Droit Pénal et de Criminologie, la Charte, 2004, nr. 10, 117-132.

Detry I., Vanneste C., Le dessaisissement: une pratique insaisissable?, In: Bosly H.-D., e.a., *La réaction sociale à la délinquance juvénile. Questions critiques et enjeux d'une réforme,* Les Dossiers de la Revue de Droit Pénal et de Criminologie, la Charte, 2004, nr. 10, 185-207.

Vanneste C. i.s.m. Deltenre S., Detry I., Goedseels E., Jonckheere A., Maes E., De la production scientifique à l'exploitation statistique: l'intervention scientifique dans tous ses états, In: Vesentini F. (dir.), *Les chiffres du crime en débat. Regards croisés sur la statistique pénale en Belgique (1830-2005)*, Academia Bruylant, 2005, 193-216.

Vanneste C. i.s.m. Detry I., Goedseels E., Pour une histoire chiffrée de quarante années de "protection de la jeunesse": quelques repères utiles, In: Christiaens J., De Fraene D. et Delens-Ravierl. (eds.), *Protection de la jeunesse. Formes et réformes,* Academia Bruylant, 2005, 3-26.

Goedseels E., Vanneste C., Detry I., Gerechtelijke statistieken inzake jeugddelinquentie en jeugdbescherming : een (grote) stap vooruit, *Panopticon*, 2005.1., 56-69.

Goedseels E., Context van de nieuwe jeugdwet. Naar een toepassing van de nieuwe jeugdwet in de diverse gerechtelijke arrondissementen in Noord en Zuid, *Panopticon*, 2007.6, 5-25.

Vanneste C., La statistique "nouvelle" des parquets de la jeunesse: une base inédite pour une esquisse historique des signalements aux parquets de la jeunesse et pour une évaluation de la part des mineurs dans la délinquance enregistrée, In : Moreau Th., Ravier I., Van Keirsbilck B. (dir.), *La réforme de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse - premier bilan et perspectives d'avenir*, Liège, Editions jeunesse et droit, 2008, 357-378.

Detry I., La statistique "nouvelle" des parquets de la jeunesse: quelques résultats des analyses réalisées sur les données relatives aux affaires signalées en 2005, In: Moreau Th., Ravier I., Van Keirsbilck B. (dir.), *La réforme de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse - premier bilan et perspectives d'avenir*, Liège, Editions jeunesse et droit, 2008, 379-397.

Detry I., Goedseels E., De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten. Analyse van de gegevens met betrekking tot de instroom voor het jaar 2005, In: Vanneste C., Goedseels E., Detry I. (eds.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten,* Gent, Academia Press, 2008, 21-62.

Detry I., Goedseels E., La statistique "nouvelle" des parquets de la jeunesse: analyse des affaires signalées au cours de l'année 2005, in VANNESTE C., GOEDSEELS E., DETRY I. (eds.), *La statistique « nouvelle » des parquets de la jeunesse : regards croisés autour d'une première analyse,* Gent, Academia Press, 2008, 19-60.

Vanneste C., De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten belicht aan de hand van andere types van indicatoren. Oefeningen in contextualisering, In: Vanneste Ch., Detry I., Goedseels E. (eds.), *De "nieuwe" statistiek van de jeugdparketten,* Gent, Academia Press, 2008, 63-96.

VANNESTE C., La statistique nouvelle des parquets de la jeunesse sous l'éclairage d'autres types d'indicateurs. Exercices de contextualisation, in VANNESTE C., GOEDSEELS E., DETRY I. (eds.), *La statistique " nouvelle " des parquets de la jeunesse : regards croisés autour d'une première analyse,* Gent, Academia Press, 2008, 61-94.

Goedseels E., Cijfergegevens met betrekking tot de jeugdparketten en jeugdrechtbanken. Een stand van zaken, *Agora,* 2008, 41-54.

Goedseels E., Detry I., Jeugdparket, In: FOD Justitie, *Justitie in cijfers*, juli 2008, 41–46.

Goedseels E., Detry I.,, Parquets de la jeunesse, In: SPF Justice, *Justice en chiffres*, juillet 2008, 41–46.

Goedseels E., Jeugddelinquentie: Wallonië helpt, Vlaanderen straft?, *Alert*, 2008, 5, 29-38.

Detry, I., Goedseels E., Jeugdparket, In: FOD Justitie, *Justitie in cijfers*, 2009, 40-47.

Detry, I., Goedseels E., Parquets de la jeunesse, In: SPF Justice, *Justice en chiffres*, 2009, 40–47.

Goedseels E., De dans der cijfers. De jeugdadvocaat versus de criminoloog (interview), *Weliswaar*, 91, december 2009, 10-12 (http://www.weliswaar.be).

Goedseels E., The Belgian juvenile justice system, *Chronicle*, january 2010, 32-36.

Goedseels E., Le système du droit de la jeunesse en Belgique, *Chronicle,* janvier 2010, 37-41.

Goedseels E., La délinquance des mineurs: la Wallonie protège, la Flandre sanctionne?, *Journal du Droit des Jeunes,* février 2010, n°292, 13-17.

Ravier I., Goedseels E., Detry I., Jeugdparket, In: FOD Justitie, *Justitie in cijfers*, 2010, 41-53.

Ravier I., Goedseels E., Detry I., Parquets de la jeunesse, In: SPF Justice, *Justice en chiffres*, 2010, 41-53.

Detry I., Goedseels E., Vanneste Ch., Les chiffres des parquets de la jeunesse au grand jour, In: Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, *Jeugddelinquentie: op zoek naar passende antwoorden,* Congresboek, Maklu, Antwerpen/Apeldoorn, 2010, 41-65.

Detry I., Navigation à vue dans le secteur de la protection de la jeunesse in Vanneste, C., Vesentini, F., Louette, J., Mine, B. (dir.), *Les statistiques pénales belges à l'heure de l'informatisation. Enjeux et perspectives*, Gand, Academia Press, 79-86.

DETRY I., Op het zicht navigeren in de sector van de jeugdbescherming, in Vanneste, C., Vesentini, F., Louette, J., Mine, B. (dir.), *De Belgische strafrechtelijke statistieken ten tijde van de informatisering,* Gent-, Academia Press, 80-88.

Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting (VBSW)
Postadres: Waterloolaan 70
1000 Brussel
Tel. : 02 557 46 03
stat@just.fgov.be
http://vbsw-bpsm.just.fgov.be
www.justitie.belgium.be

D/2014/7951/NL/1051

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: A. BOURLET
WATERLOOLAAN 115 - 1000 BRUSSEL